

El complement directe (II) *Qui o a qui elegim?*

Iconic Bestiary / shutterstock.com

En la [nota de llengua anterior](#) explicàvem que la regla general és que el complement directe no s'introdueix amb la preposició *a*. No obstant això, hi ha uns quants casos en què aquest complement porta obligatòriament, o pot portar, aquesta preposició. Això passa sobretot quan el complement directe no ocupa la seva posició habitual (darrere del verb) i quan certs quantificadors fan la funció de complement directe.

- La preposició és obligatòria davant els pronoms personals forts (*jo, tu, ell, nosaltres...*):

Si això no us molesta a vosaltres, a nosaltres sí.

La notícia ha afectat molt la família. A ell, també.

- La preposició és obligatòria davant de certs quantitatius (*molts, pocs, bastants, uns quants*) i indefinits (*uns quants, uns, uns altres*, etc.) en plural quan no porten cap nom al darrere; és a dir, quan s'usen com a pronoms:

Avui dia això només sorprèn a uns quants.

Això afectarà a molts.

Ara bé, no es fa servir la preposició si porten el nom al darrere o quantifiquen un nom implícit representat pel pronom *en*; és a dir, quan s'usen com a adjectius:

Avui dia això només sorprèn uns quants col·legues.

Avui dia això només en sorprèn uns quants.

Això afectarà molts ciutadans.

Això n'afectarà molts.

- La preposició és optativa davant els quantificadors referits a persones *tothom, ningú, cada u, cadascú, qualsevol, ningú, algú*, etc.; és a dir, quan s'usen com a pronoms:

La cap rep (a) tothom que ho demana.

De la teva colla, no he vist (a) ningú.

Ara bé, no es fa servir la preposició quan el quantificador *algú* no té un referent concret, és a dir, no designa un membre d'un conjunt conegut:

Necessitem *algú* que cregui en el projecte.

Necessitem a *algú* que cregui en el projecte.

- La preposició és obligatòria **quan s'altera l'ordre bàsic de l'oració** i es produeixen ambigüitats:

- a) Si el subjecte se situa darrere del verb i del complement directe:

A la propera legislatura rellevarà a l'alcalde la regidora d'Urbanisme.
(compareu amb La regidora d'Urbanisme rellevarà l'alcalde a la propera legislatura)

No hauria de poder vèncer mai a la raó la força bruta.
(compareu amb La força bruta no hauria de poder vèncer mai la raó)

- b) Si el complement directe humà o animat està dislocat a l'esquerra o a la dreta de l'oració:

Als empleats això els irrita molt.
(compareu amb Això irrita molt els empleats)

Ja els han avisat, als participants.
(compareu amb Ja han avisat els participants)

- c) Si el complement directe és animat i apareix després d'un complement de règim molt complex:

He convidat a celebrar una festa sorpresa en una casa rural al teu germà.
(compareu amb He convidat el teu germà a celebrar una festa sorpresa en una casa rural)

- La preposició és obligatòria davant dels pronoms interrogatius **qui**, **quin** i **quants**, si hi ha possibilitat de confusió entre el subjecte i el complement directe, com en els exemples següents:

A qui estima la mare?

(compareu amb Qui estima la mare?)

A quin jugador triarà en Miquel?

(compareu amb Quin jugador triarà en Miquel?)

Ara bé, si el subjecte i el verb no coincideixen en nombre i persona, no es poden confondre i, per tant, no hi ha ambigüitat. En aquests casos, se sol prescindir de la preposició:

Quins jugadors heu triat per al partit de demà?

és preferible a

A quins jugadors heu triat per al partit de demà?

Qui elegim?

és preferible a

A qui elegim?

- La preposició és obligatòria davant el pronom relatiu **qui**:

El professor a qui hem convidat farà la conferència.

Han parlat amb la delegada, a qui tots coneixeu.

Només és opcional si es tracta d'una oració substantiva, és a dir, si el pronom *qui* es pot substituir per 'la persona que':

Han triat (a) qui tenia més bon currículum.

L'Ajuntament sancionarà (a) qui no compleixi la normativa.

- La preposició només és obligatòria davant el pronom relatiu **el qual**, **la qual**, **els quals** i **les quals** quan cal evitar l'ambigüitat amb el subjecte:

Lliurarà el premi la directora, a la qual acompanyarà el secretari.

(sense la preposició podríem interpretar que és la directora la que acompanya el secretari, i no a l'inrevés)

No ho va dir a la procuradora, a la qual sempre criticava.

(sense la preposició podríem interpretar que la procuradora sempre criticava, i no que era criticada)

- La preposició és obligatòria en **construccions paral·leles** a d'altres en què el complement directe s'introdueix amb la preposició:

M'ha felicitat a mi i al Roger.
(compareu amb Ha felicitat el Roger)

Estima tant al seu fill com a tu.
(compareu amb Estima el seu fill)

(La preposició obligatòria davant dels pronoms personals forts mi i tu fa que també n'hagi de dur el Roger i el seu fill, atès que són construccions paral·leles.)

També en les respostes a preguntes amb l'interrogatiu *a qui*:

A qui visitarà l'alcalde? A la regidora.
(compareu amb L'alcalde visitarà la regidora)

(La preposició obligatòria davant del pronom interrogatiu qui fa que també n'hagi de dur la regidora, atès que són construccions paral·leles.)

* Aquesta nota s'ha redactat d'acord amb la *Gramàtica de la llengua catalana* aprovada el 2016.